

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 573)
retlige og indre anliggender ministerråd
(Offentligt)

REU, Alm. del - bilag 716 (Løbenr. 10848)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	5. februar 2003

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 14. januar 2003 (Alm. del – bilag 466) vedlægges Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 43.

Kære<DOCUMENT_START> udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg en besvarelse af spørgsmål nr. 43 af 14. januar 2003 fra Folketingets Europaudvalg (Alm. del – bilag 466), idet jeg skal anmode om, at besvarelsen oversendes til udvalget.

Med venlig hilsen

Besvarelse af spørgsmål nr. 43<DOCUMENT_START> af 14. januar 2003 fra Folketingets Europaudvalg (Alm. del – bilag 466).

Spørgsmål nr. 43:

"Ministeren bedes – som lovet på Europaudvalgmødet fredag den 13. december 2002 – oversende et notat om forslag til ændret opbevaringsfrist for personoplysninger fra 6 måneder til 1 år i Schengen-informationssystemet (SIS)."

Svar:

Der henvises til vedlagte notat.

NOTAT

om

foreslåede ændringer af opbevaringsfrister i forbindelse med Schengen-informations-systemet (SIS).

1. Baggrund.

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92 – 119).

De nærmere bestemmelser om indberetning i SIS er fastsat i konventionens artikel 95-100. Det drejer sig om indberetning af personer, der ønskes udleveret (artikel 95), af uønskede udlændinge, der nægtes indrejse (artikel 96), af forsvundne personer eller personer, der af hensyn til deres egen sikkerhed m.v. midlertidigt bør tages i varetægt (artikel 97), af vidner eller andre personer, der er indstævnet for en domstol, eller som skal have forkyndt en strafferetlig dom eller en tilsigelse til afsoning af frihedsstraf (artikel 98), af personer og genstande med henblik på diskret overvågning eller målrettet kontrol (artikel 99) og af genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse, eller som er bevismidler i en straffesag (artikel 100).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengen-konventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

Det følger imidlertid af artikel 5 i Schengen-protokollen, at forslag og initiativer til udbygning af Schengen-reglerne er underlagt de relevante traktatbestemmelser. Dette gælder, selvom Rådet ikke har fastsat retsgrundlaget for de Schengen-regler, der udbygges.

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande (de 15 deltagende Schengen-lande samt yderligere tre lande) og giver således ikke mulighed for at medtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for, at kandidatlandene til sin tid vil kunne deltage i Schengen-samarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet. De relevante arbejdsgrupper i Rådets regi har derfor påbegyndt de indledende overvejelser vedrørende udviklingen og etableringen af SIS II.

På et rådsmøde den 28.- 29. maj 2001 blev det besluttet, at udgifter til udvikling af SIS II i 2001 skulle afholdes over anlægsbudgettet for C.SIS. Endvidere vedtog Rådet en række konklusioner vedrørende udviklingen af SIS II, hvori det bl.a. er anført, at udviklingen af SIS II bør have højeste prioritet, at der i Fællesskabets budget for 2002 bør afsættes de fornødne midler med henblik på udviklingen af SIS II, og at der bør udarbejdes udkast til de fornødne retsakter med henblik på gennemførelsen af udviklingsarbejdet.

På denne baggrund vedtog Rådet i december måned 2001 henholdsvis en rådsforordning og en rådsafgørelse om udviklingen af SIS II, og Kommissionen har herefter indledt udviklingsarbejdet.

En række ændringer kan imidlertid gennemføres allerede i forhold til det nuværende SIS uden at afvente udviklingen af SIS II. Det gælder navnlig udvidelse af adgangen til oplysninger i SIS og tilpasning af indberetningskategorierne samt reglen om registrering (logning) i forbindelse med videregivelse af personoplysninger.

Det tidligere spanske formandskab har på denne baggrund udarbejdet forslag til to retsakter om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse. Der er dels tale om et forslag til en rådsforordning med hjemmel i TEF afsnit IV og dels et forslag til rådsafgørelse med hjemmel i TEU afsnit VI.

Den samtidige fremsættelse af et forslag til forordning i medfør af TEF afsnit IV og et forslag til rådsafgørelse i medfør af TEU afsnit VI skal ses i sammenhæng med, at SIS har betydning dels for det fællesskabsretlige samarbejde om visum, asyl og indvandring m.v. (TEF afsnit IV), dels for det mellemstatslige samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område (TEU afsnit VI).

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i TEF, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der vedtages i henhold til dette afsnit, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i forhold til Danmark.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i TEF, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige lande.

Forslagene er offentliggjort i EF-Tidende C 160/5 og 7 af 4. juli 2002, ligesom forslagene er forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

Forslagene vil i løbet af kort tid blive sendt i høring hos relevante danske myndigheder og organisationer.

- **Opbevaringsfrister.**

Schengen-konventionens artikel 112 og 113 indeholder detaljerede regler om sletning af personoplysninger i Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser foreslås i det tidligere spanske formandskabs forslag udvidet med bestemmelser om sletning af de personoplysninger, der opbevares af Sirene-kontorerne. Endvidere drøftes under forhandlingerne om de spanske forslag opbevaringsfristerne for oplysninger om genstande. Det er imidlertid ikke på tale at ændre de generelle opbevaringsfrister for personoplysninger i Schengen-informationssystemet.

De spanske forslag tager herudover sigte på en ændring af opbevaringsfristen i artikel 103 i Schengen-konventionen om registrering (logning) af videregivelse af personoplysninger i Schengen-informationssystemet, hvor opbevaringsfristen på 6 måneder for registeret (loggen) i de oprindelige spanske forslag foreslås ændret til en maksimumfrist på højst et år.

Forslagene er under det tidligere danske formandskab blevet drøftet i en arbejdsgruppe under Rådet, og forslagene er under forhandlingerne blevet ændret på en række punkter.

Den efterfølgende redegørelse for indholdet af forslaget om ændring af artikel 103 i Schengen-konventionen vil tage udgangspunkt i de justerede forslag, således som forhandlingssituationen tegner sig efter den seneste arbejdsgruppedrøftelse i december måned 2002.

- **Artikel 103 i Schengen-konventionen.**

Ifølge artikel 103 i Schengen-konventionen påser hver enkelt medlemsland, at den instans, der forvalter databasen, registrerer gennemsnitligt hver tiende videregivelse af personoplysninger i den nationale del af Schengen-informationssystemet for at kontrollere, om søgningen er i overensstemmelse med reglen. Registreringen må kun anvendes til dette formål og slettes efter seks måneder.

Der er tale om en databeskyttelsesregel, som skal sikre registrering af søgninger og opbevaring af disse registreringer med henblik på kontrolformål. Bestemmelsen er endvidere på nuværende tidspunkt formuleret som en minimumsbestemmelse og hindrer således ikke, at der i medlemslandene sker logning af alle forespørgsler i de nationale dele af systemet, hvilket har været praksis i en række medlemslande, herunder Danmark, jf. i den forbindelse nedenfor under punkt 4.

- **Forslag om ændring af artikel 103 i Schengen-konventionen.**

Flere medlemslande har givet udtryk for ønske om en ændring af artikel 103, således at medlemslandene forpligtes til at sikre, at der sker logning af alle forespørgsler i de nationale dele af systemet. Endvidere finder en række medlemslande, at den nuværende formulering af opbevaringsfristen i bestemmelsen er upræcis, idet det ikke med tilstrækkelig tydelighed fremgår, at medlemslandene er forpligtet til at opbevare registreringerne af søgninger i en vis periode. De pågældende lande finder endvidere, at opbevaringsfristen generelt er for kort med henblik på at sikre den nødvendige kontrol af søgningers lovlighed.

Forslaget til forordning (artikel 1, nr. 4) og forslaget til rådsafgørelse (artikel 1, nr. 7) indeholder på denne baggrund to enslydende bestemmelser, hvorefter forpligtelsen til at registrere (logge) hver tiende videregivelse af personoplysninger i den nationale del af Schengen-informations-systemet erstattes af en pligt til at registrere enhver videregivelse af personoplysninger. Endvidere foreslås opbevaringsfristen på 6 måneder for dette register (loggen) ændret til en minimumsfrist på 1 år og en maksimumfrist på højst 3 år.

I den seneste udgave af forslagene fra december måned 2002 har de enslydende bestemmelser følgende ordlyd:

"Hver enkelt medlemsstat påser, at den instans, der forvalter databasen, registrerer hver enkelt overførsel af personoplysninger i den nationale del af Schengen-informations-systemet for at kontrollere, om søgningen er tilladt. Registreringer må kun anvendes til dette formål og slettes tidligst efter ét år og senest efter tre år."

• **Reglerne om logning i Danmark.**

Ifølge Schengen-konventionens artikel 104, stk. 1 og 2, er de enkelte medlemslandes dele af SIS – for så vidt konventionen ikke fastsætter særlige bestemmelser – underlagt national lovgivning. Det vil for Danmarks vedkommende sige lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) med senere ændringer.

Ifølge persondatalovens § 41, stk. 3, skal den dataansvarlige træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven. Tilsvarende gælder for databehandlere.

Justitsministeren kan ifølge lovens § 41, stk. 5, fastsætte nærmere regler om de i stk. 3 anførte sikkerhedsforanstaltninger.

Dette er sket ved Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 **med senere ændringer om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning.**

Ifølge bekendtgørelsens § 19 skal der foretages maskinel registrering (logning) af alle anvendelser af personoplysninger. Registreringen skal mindst indeholde oplysning om tidspunkt, bruger, type af anvendelse og angivelse af den person, de anvendte oplysninger vedrørte, eller det anvendte søgekriterium. Loggen skal opbevares i 6 måneder, hvorefter den skal slettes. Myndigheder med et særligt behov kan opbevare loggen i op til 5 år.

I overensstemmelse hermed er der for den danske del af SIS etableret en sådan logning af alle anvendelser af personoplysninger.

For Danmarks vedkommende betyder forslaget om ændring af artikel 103 i Schengen-konventionen derfor alene, at Danmark bliver forpligtet til at opbevare loggen i minimum 1 år, og at den herefter skal slettes efter senest 3 år, idet Danmark allerede på nuværende tidspunkt opfylder kravet om 100 % logning.